

ΣΧΟΛΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ

ΤΜΗΜΑ ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΑΣ

Π.Μ.Σ. «ΕΓΚΛΗΜΑΤΟΛΟΓΙΑ»

8 ΜΑΡΤΙΟΥ 2018: ΗΜΕΡΑ ΤΗΣ ΓΥΝΑΙΚΑΣ

Εφέτος, το πρώτο έτος του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών «Εγκληματολογία», είναι «γυναικεία υπόθεση», εφόσον αποτελείται μόνο από γυναίκες!

Στο πλαίσιο αυτό, αρκετές φοιτήτριες ανταποκρίθηκαν στο κάλεσμά μου να γράψουν τις σκέψεις τους με αφορμή την «Ημέρα της Γυναίκας». Οι σκέψεις αυτές παρατίθενται αυτούσιες στο κείμενο που ακολουθεί και αντανακλούν τις προσωπικές απόψεις νέων γυναικών, προερχόμενων από το χώρο των κοινωνικών επιστημών.

1. Παναγιώτα Σ.

Είμαι Γυναίκα σημαίνει Μπορώ.

Μπορώ να σε μάθω να γεννάς και να αναγεννιέσαι. Μπορώ να σε μάθω όταν πέφτεις να σηκώνεσαι. Μπορώ να σε μάθω να αγαπάς και να αγαπιέσαι. Μπορώ να σε μάθω να κλαίς δίχως να ντρέπεσαι. Μπορώ να σε μάθω να μιλάς αλλά και να σωπαίνεις. Μπορώ να σε μάθω να εμπνέεις και να εμπνέεσαι. Μπορώ να σε μάθω να καλλιεργείς και να καλλιεργείσαι. Μπορώ να σε μάθω να προσπαθείς και να τα καταφέρνεις. Μπορώ να σε μάθω να ονειρεύεσαι και να πετυχαίνεις. Μπορώ να σε μάθω να βάζεις φραγμούς αλλά και να τους σπας. Μπορώ να σου μάθω την διεκδίκηση αλλά και την εκδίκηση. Μπορώ να σε μάθω να ζεις χωρίς να φοβάσαι. Όλα αυτά μπορώ να στα μάθω, επειδή είμαι γυναίκα.

2. Κ.Μ. Φοιτήτρια Εγκληματολογίας

Κάθε 8^η του Μάρτη Γιορτάζουμε την Ημέρα της Γυναίκας. Γιορτάζουμε το δικαίωμα στην ελευθερία της, στις ίσες ευκαιρίες με τους άντρες στη ζωή, την οικογένεια, την εργασία. Στην ίδια τη ζωή. Κι όμως, πολλοί αναρωτιούνται το γιατί. Αφού οι γυναίκες πλέον έχουν

ίσα δικαιώματα με τους άντρες. Κατέχουν υψηλές εργασιακές θέσεις, συμμετέχουν ενεργά στην πολιτική ζωή, είναι εργαζόμενες, σκεπτόμενες, λαμπρές επιστήμονες. Μέχρι και στο εγκληματικό φαινόμενο μετέχουν ενεργά και με δική τους βούληση και πρωτοβουλία, άρα πώς γίνεται να πιστεύει κανείς πως οι γυναίκες και οι άντρες δεν είναι πλήρως ίσοι;

Όλο αυτό το σκεπτικό είναι βέβαια πολύ ωραίο, σχεδόν ουτοπικό, ειδικά τη στιγμή που η πραγματικότητα απέχει παρασάγγας από την παραπάνω περιγραφή, η οποία όχι μόνο δεν ισχύει αλλά παραπλανά συνειδήσεις. Και αυτό διότι το γεγονός και μόνο ότι γιορτάζεται η 8^η Μαρτίου είναι μία μόνο ένδειξη ότι οι γυναίκες κι ας έχουν κατοχυρώσει τα δικαιώματά τους νομικά (τουλάχιστον στις δυτικού τύπου χώρες), πρακτικά δεν τα απολαμβάνουν, κάτι που φαίνεται στις διάφορες καθημερινές πτυχές της ζωής τους.

Ενδεικτικά, η σεξουαλικότητά της, ακόμα και στον 21^ο αιώνα θεωρείται μιαρή και είναι κοινωνικά κατακριτέα. Μια απελευθερωμένη γυναίκα είναι δακτυλοδεικτούμενη ενώ ακούει συνεχώς χαρακτηρισμούς τους οποίους ένας άντρας ποτέ δεν θα ακούσει. Η ουσιαστικότερη κοινωνική της καταξίωση είναι ο γάμος, καθώς πριν από αυτόν είναι δεσποινίδα. Κυρία θα γίνει Μόνο και Εάν παντρευτεί κάτι που σαφώς δεν ισχύει για το άλλο φύλο καθώς είτε πριν είτε μετά τον γάμο η προσφώνηση «Κύριος» είναι η μόνη. Ακόμα μιλάμε για γεροντοκόρες, αλλά σπανίως για γεροντοπαλικάρα... για εργένηδες αλλά όχι για εργένισσες.

Βλέπουμε ότι ο λόγος τους όσο στοχευμένος κι αν είναι δεν λαμβάνεται πολλές φορές υπόψη όταν είναι ενάντια στο λόγο κάποιου άντρα συναδέλφου, ενώ συχνό είναι να αμείβονται με χαμηλότερο μισθό για την ίδια δουλειά σε σχέση με κάποιον άντρα. Η γυναίκα είναι αυτή που για την κοινωνία πάντα φταίει. Έπεσε θύμα βιασμού; Ποιος ξέρει τι φόραγε και προκάλεσε. Την χτύπησε ο σύντροφός της; Ποιος ξέρει τι του είπε και θόλωσε ο άνθρωπος. Είναι εκδιδόμενη; Ήταν σαφέστατα επιλογή της και άρα είναι ελευθέρων ηθών. Για ποιο λόγο όμως δεν κατακρίνονται ο βιαστής ο οποίος έπραξε ένα από τα σοβαρότερα εγκλήματα; Γιατί δεν φταίει ο σύζυγος που χρησιμοποίησε τη σωματική του δύναμη σε βάρος μιας γυναίκας πιθανότατα σωματικά πιο αδύναμης; Γιατί δεν κατακρίνεται για ανηθικότητα ο πορνοπελάτης, εξαιτίας του οποίου κινείται μια ολόκληρη εγκληματική οργάνωση εμπορίου λευκής σαρκός και εκμετάλλευσης γυναικών;

Θα έπρεπε να είναι αυτονόητο ότι για όλες αυτές τις καταστάσεις η γυναίκα στέκεται μόνο ως θύμα. Δεν είναι κτήμα κανενός και ουδείς δεν έχει το δικαίωμα να την κακομεταχειριστεί ή να την χρησιμοποιήσει είτε αυτός είναι ο πατέρας, ο σύζυγος, ο

εργοδότης, ο προαγωγός είτε και κάποιος τυχαίος άγνωστος που θέλησε να ικανοποιήσει τις σεξουαλικές του ορμές πάνω της, απλώς και μόνο επειδή η ίδια βρέθηκε στον λάθος τόπο τον λάθος χρόνο.

Η καταπίεση της γυναίκας είναι ένα φαινόμενο διαχρονικό, παγκόσμιο και ανησυχητικά παρόν στην κοινωνία μας. Δεν χρειαζόμαστε μια 8^η Μαρτίου για να το θυμηθούμε, αλλά επιστημονική διερεύνηση και εύρεση λύσεων. Λύσεων που προτείνουν εξειδικευμένοι κοινωνιολόγοι, εγκληματολόγοι και λοιποί επιστήμονες και όχι πρόσκαιρες λύσεις που βοηθάνε άλλες σκοπιμότητες, με την ελπίδα ότι κάποια στιγμή η 8^η Μαρτίου 1857 θα είναι ένα σημείο αναφοράς στον Χάρτη της ανθρωπότητας και όχι μια μέρα που θα υπάρχει όντως λόγος να την γιορτάζουμε οι απανταχού γυναίκες.

3. Δήμητρα Τ.

Γεννιέται φέροντας μέσα της την δύναμη της ζωής. Είναι η ίδια η δύναμη της ζωής, η αφετηρία της. Εκείνη που την βάζει σε κίνηση. Έχει κρύψει μέσα της όλα τα αισθήματα και όλες τις αισθήσεις. Έχει κρύψει μέσα της την φύση όλη, τον πόνο όλο της ζωής και της γέννησης, την χαρά όλη της δημιουργίας, την αγάπη όλη και το πάθος. Είναι εκείνη που θα δείξει τον δρόμο. Εκείνη που θα ανοίξει τον δρόμο όταν δεν υπάρχει. Γιατί ξέρει την προσπάθεια και την διεκδίκηση. Ξέρει να παλεύει μέσα στον κόσμο που εκείνη φτιάχνει για να της τον αφαιρέσουν σαν να μην της ανήκει. Σαν να μην χωράει μέσα σε αυτόν. Είναι η γυναίκα που παλεύει μέσα στον κόσμο των ανδρών, που η ίδια γέννησε και μεγάλωσε. Είμαστε όλες οι γυναίκες, που δεν μας ανήκει όλος ο κόσμος, αλλά έχουμε υποχρέωση να τον κάνουμε καλύτερο. Για τους άλλους και για εμάς τις ίδιες.

4. Ανδρονίκη Λάππα

Μια μέρα γεμάτη χαμόγελα, λουλούδια και ευχές. Είναι πράγματι, όμως αυτά που χρειάζεται η Γυναίκα για να είναι ευτυχισμένη; Είναι αρκετό να γιορτάζει μονάχα για μια μέρα, να αισθάνεται πλήρης μονάχα αυτή την μέρα;

Δεν αισθάνομαι πλήρης, δεν θα μπορούσα να είμαι ευτυχισμένη μονάχα για μια μέρα!

Θα είμαι ευτυχισμένη, όταν η Γυναίκα θα γίνεται δέκτης αγάπης και σεβασμού κάθε μέρα. Όταν κάθε Γυναίκα θα μπορεί να απολαμβάνει τον ρόλο της Μητέρας, της Συζύγου, της Εργαζόμενης χωρίς να φοβάται.

Θα είμαι ευτυχισμένη, όταν καμία Γυναίκα δεν θα θυματοποιηθεί ξανά επειδή θέλησε να σπουδάσει και να εργαστεί. Όταν στην εργασία της ο ρόλος και τα δικαιώματά της, δεν θα παραγκωνίζονται επειδή είναι Γυναίκα.

Θα είμαι ευτυχισμένη, όταν καμία Γυναίκα δεν θα υποχρεωθεί ξανά να κρύψει το βλέμμα της και να αντικρίσει τους άλλους.

Θα είμαι ευτυχισμένη, όταν καμία Γυναίκα δεν θα διστάσει να διεκδικήσει όσα της αξίζουν, δεν θα διστάσει να ονειρευτεί το μέλλον της..

5. Έλλη Διακογιάννη

Στις μέρες μας η γυναίκα έχει καταφέρει να ξεφύγει από τα στενά όρια της οικίας της, να ενταχθεί στον επαγγελματικό στίβο και να διεκδικήσει τα ίδια δικαιώματα και ευκαιρίες με το αποκαλούμενο "ισχυρό φύλο". Ακόμα καλείται να ξεπεράσει δυσκολίες και έρχεται αντιμέτωπη με αμφισβητήσεις προς τις ικανότητες της οι οποίες δεν την πτοούν αλλά την κάνουν να συνεχίζει και να μάχεται πιο δυναμικά. Ωστόσο το μοναδικό που δεν μπορεί να αμφισβητηθεί είναι η ικανότητα της να δίνει ζωή. Το θλιβερό γεγονός πως κατά παλαιότερες εποχές η χρησιμότητα της γυναίκας έγκειται αποκλειστικά στη γέννα και ανατροφή των παιδιών δεν πρέπει να μας οδηγεί στο να λησμονάμε ή ακόμα και να υποτιμούμε αυτή την πολύτιμη και αποκλειστικά κατεχόμενη από την γυναίκα ιδιότητα. Αν και οι σύγχρονες γυναίκες με κόπους και στερήσεις από τον προσωπικό τους χρόνο, επέτυχαν την δύσκολη εξισορρόπηση μεταξύ της μητρότητας και της επαγγελματικής καριέρας, κάποιες καλούνται να ξεπεράσουν ένα ακόμα εμπόδιο. Η γυναικεία υγεία και δη η αναπαραγωγική είναι ένα πολύ σημαντικό κομμάτι της γυναικείας ζωής το οποίο δεν πρέπει να παραμελείται. Λόγω του ότι η Μέρα της Γυναίκας τυγχάνει να γιορτάζεται εντός του μήνα Μαρτίου που έχει οριστεί ως ο παγκόσμιος μήνας ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης σχετικά με τη γυναικολογική πάθηση "ενδομητρίωση" επιλέγω να μιλήσω για αυτό. Η ενδομητρίωση είναι μια χρόνια γυναικολογική πάθηση κατά την οποία η ανατομία των αναπαραγωγικών οργάνων της γυναίκας αλλοιώνεται λόγω της παθολογικής ανάπτυξης του ενδομητρικού ιστού (που φυσιολογικά βρίσκεται στη μήτρα) σε άλλα όργανα πχ στις ωοθήκες και σάλπιγγες. Επίσης αποτελεί μια πολύ επώδυνη κατάσταση για τη γυναίκα η οποία υποφέρει τόσο κατά την διάρκεια της εμμήνου ρύσεως όσο και καθ' όλη τη διάρκεια του κύκλου και υποβάλλεται σε χειρουργεία ή στη λήψη φαρμάκων τα οποία προκαλούν τεχνητή εμμηνόπαυση ανά τακτά χρονικά διαστήματα με σκοπό τον περιορισμό της εξέλιξης της νόσου. Στατιστικά 1 στις 10 γυναίκες έρχεται

αντιμέτωπη με την πάθηση σε κάποια στιγμή της αναπαραγωγικής της ηλικίας, πολλές φορές ακόμα και σε ηλικία κάτω των 30 ετών. Λόγω του αρκετά υψηλού στατιστικού ποσοστού η σημασία που πρέπει να δοθεί στην ευαισθητοποίηση και στην πρόληψη είναι τεράστια. Ως εκ τούτου, αξίζει να γίνει αναφορά στο παγκόσμιο κίνημα “Endomarch Worldwide” το οποίο έχει αναλάβει αυτό το ρόλο και με τις δράσεις του σε χώρες ενημερώνει και καλεί τις γυναίκες να μην παραμελούν τις καθιερωμένες εξετάσεις που είναι τόσο απαραίτητες για την έγκυρη πρόληψη και αντιμετώπιση. Φυσικά ανάλογη δράση υπάρχει και στην χώρα μας με την διεξαγωγή μάλιστα και μαραθωνίου- περιπάτου σε καθιερωμένη κάθε χρόνο ημερομηνία εντός του μήνα Μαρτίου. Η δράση αποσκοπεί επίσης στη αποδοχή και συμφιλίωση των γυναικών και των οικείων τους με την πάθηση διότι δυστυχώς ακόμα και στις σύγχρονες κοινωνίες -όπου οι λύσεις είναι περισσότερες και η επιστήμη έχει προχωρήσει αρκετά- ανευρίσκουμε κοινωνικά ταμπού γύρω από την υπογονιμότητα. Κλείνοντας θέλω να εκφράσω την πίστη μου πως όλες οι γυναίκες αν και πιο αδύναμες σωματικά από τους άντρες, κρύβουν μια εσωτερική δύναμη ψυχής που συνοδευόμενη από θέληση και αντοχή μπορεί να τις φθάσει όπου εκείνες επιθυμούν όσο δύσκολες και αν είναι οι όποιες συνθήκες, κάτι που άλλωστε έχει επιβεβαιωθεί πολλές φορές μέσα στην ιστορία.

6. Νίκη Μαργαρίτη

Η Γυναίκα είναι το Ισχυρό φύλο.

Η Γυναίκα είναι το αδύναμο φύλο.

Χρόνια Μας Πολλά!

7. Δ. Τ.

Μπορεί ο μεσαίωνας και το κυνήγι μαγισσών να ηχεί κάπως μακρινό στα αυτιά μας, όμως πράγματι μερικούς αιώνες πριν οι γυναίκες καιγόntonτουσαν στην πυρρά με σύσσωμη την κοινωνία να ξορκίζει πάνω από τα φλεγόμενα κορμιά τους τα δικά της δαιμόνια. Μετά από πόσους αιώνες και κινηματικούς αγώνες, η δημοκρατική ισότητα βάζει τις γυναίκες στην ίδια πολιτική (και επαγγελματική;) θέση με τους άνδρες, η κοινωνία όμως είτε αδυνατεί είτε αρνείται να απαλλαχτεί από τα καλά ριζωμένα στερεότυπα της. Η γυναίκα, το «αδύναμο φύλο» που δεν είχε ούτε την δύναμη (φυσική και ψυχική) ούτε τις ευκαιρίες να διαπράξει κάποιο έγκλημα. Αμφότερα, αποτελέσματα άγνοιας, φόβου και στερεοτυπικών αντιλήψεων. Για να αποσαφηνίσουμε τα πράγματα όμως και να μιλήσουμε επί του κλάδου μας, οι γυναίκες πλέον έχουν μια περίοπτη θέση στον κόσμο του εγκλήματος, τόσο

μελετώντας το (με τρανό παράδειγμα τις 16 γυναίκες που επέλεξαν το μεταπτυχιακό της Εγκληματολογίας του Παντείου την φετινή χρονιά και φυσικά τις καθηγήτριες-εγκληματολόγους-ερευνήτριες που το στελεχώνουν επάξια), όσο και διαπράττοντας το. Είναι ή υπήρξε ποτέ η γυναίκα-μάγισσα; Όχι. Είναι ή δύναται να υπάρξει γυναίκα-εγκληματίας; Ναι. Η Aileen Wuornos το διάστημα 1989-1990 πυροβολεί και σκοτώνει επτά άντρες. Τον Ιανουάριο του 1992 η Μαρία Σ. φτιάχνει δηλητηριασμένη ζύμη για τηγανόψωμα και καταφέρνει να σκοτώσει τρία άτομα και να στείλει στο νοσοκομείο άλλα τέσσερα. Εξαιρέσεις ή μήπως κανόνες που-συνειδητά-αγνοούμε; Σίγουρα είναι μερικά από τα παραδείγματα που αποδεικνύουν ότι το έγκλημα δεν ήταν, δεν είναι και δεν θα υπάρξει ποτέ μονοπώλιο των αντρών. Από οποιαδήποτε θέση.

8. Ν.Κ.

Στις 8 Μαρτίου γιορτάζει η γυναίκα μέσα από τους πολλαπλούς ρόλους της: εργαζόμενη, επιχειρηματίας, άνεργη, φοιτήτρια, κόρη, μητέρα, αδελφή, σύζυγος, σύντροφος, φίλη, συνάδελφος, νοικοκυρά, εθελόντρια κ.ά., δίνοντας καθημερινά σκληρή μάχη να τα ισορροπήσει όλα αυτά με τον καλύτερο δυνατό τρόπο.

9. Ειρήνη Τάση

Μιλούν συχνά για την κατάρριψη της έμφυλης πραγματικότητας, την αναπροσαρμογή των ρόλων του φύλου στην κοινωνία, και τη σημασία είτε της απόρριψης της έμφυλης ταυτότητας είτε του εμπλουτισμού της πέρα από το δίπολο γυναίκα-άντρας. Ιδανικά, τέτοια ιδεολογήματα θα ήταν ικανά να προχωρήσουν την κοινωνία ένα βήμα παραπέρα στην ατομική αποδοχή, είμαστε όμως ακόμη πολύ μακριά από το να τα δεχτούμε και να τα εφαρμόσουμε συλλογικά. Ειδικά από τη στιγμή που τα δύο φύλα γιορτάζονται επετειακά στην καθολικότητα και στην ισχύ τους με ξεχωριστές παγκόσμιες γιορτές το χρόνο. Σαν γυναίκα, και για όσους και όσες εκεί έξω νιώθουν γυναίκες, ακόμη κι αν δεχτώ ότι στο δυτικό κόσμο ο φεμινισμός έχει κάνει τεράστια βήματα υπέρ της ίσης αντιμετώπισης των δύο φύλων, δε μπορώ να δεχτώ επ' ουδενί το μύθο της καθολικά ίσης αντιμετώπισής μας. Θα ήταν ωραία να μιλάμε πια για κανένα ή περισσότερα φύλα. Υπάρχει ακόμη όμως ισχυρά στη συλλογική μας συνείδηση αυτή η γυναικεία φύση που μας προσδιορίζει και μας ετεροκαθορίζει. Με το να είμαστε θηλυκές, θέλοντας και μη. Με το να είμαστε σύζυγοι και μητέρες, θέλοντας και μη. Με το να είμαστε σύντροφοι ενός άντρα, θέλοντας και μη. Με την αντικειμενοποίηση του σώματος μας. Με την απόρριψη της επιλογής να είμαστε γυναίκες, ακόμη κι αν δε γεννηθήκαμε ως τέτοιες. Με την κατάρα του συχνά η γνώμη μας

να ακούγεται αστεία, πολλές φορές, ανάμεσα σε εργασιακούς και καλλιτεχνικούς χώρους. Με όλα αυτά τα προβλήματα να φαίνονται μικρά χαλίκια στο παπούτσι μας, αν αναλογιστούμε τα αντίστοιχα των γυναικών σε χώρες με καθεστώτα έντονης βιοπολιτικής επί του (γυναικείου) σώματος και ηθικής.

Σήμερα λοιπόν, δε γιορτάζουμε τη γυναικεία φύση μας. Δε γιορτάζουμε τα μαλλιά, την βιολογία, το σώμα μας. Γιορτάζουμε την επιλογή του να είμαστε γυναίκες. Γιατί το πως, και το αν θα είσαι γυναίκα, δεν είναι γενετήσιο χαρακτηριστικό, αλλά επιλογή. Με τον τρόπο που ατομικά η κάθε μία θα τη οριοθετήσει, τη δυνατότητα αυτοπροσδιορισμού μας, αλλά και τη συλλογική δυνατότητα έκφρασης μας, χωρίς το φύλο να γίνεται αντικείμενο κριτικής, ή κριτήριο σχολιασμού της. Γιορτάζουμε την ισότητα του λόγου μας. Και φυσικά, γιορτάζουμε τη δύναμη που έχουμε αποκτήσει για να διεκδικήσουμε τις ίδιες, και καλύτερες ευκαιρίες για όσες δεν τις έχουν αποκτήσει ακόμη.

10. P.M

“Δεν επιθυμώ οι γυναίκες να αποκτήσουν εξουσία εις βάρος των ανδρών, παρά μόνο εξουσία στους εαυτούς τους”. Με γνώμονα αυτό το εύστοχο απόφθεγμα της Αγγλίδας συγγραφέως Mary Shelley (1797-1851), προσδοκώ μια κοινωνία δίχως δογματισμούς και προκαταλήψεις, δίχως διακρίσεις, αλλά με ίσες ευκαιρίες. Μια τέτοια κοινωνία λοιπόν, ενδυναμώνει τη γυναικεία δυναμική και παρέχει σ’ αυτό το δημιούργημα της Θεού ή της φύσης (απ’ τη σκοπιά του καθενός) , αυτό που ίδια η φύση του προσέφερε απλόχερα, δηλαδή ένα γόνιμο έδαφος περαιτέρω εξέλιξης και συνεισφοράς, συνεχίζοντας το δρόμο, που ήδη με επιτυχία έχει χαράξει μεταξύ άλλων, στον επιστημονικό χώρο, με γνώμονα την προσωπική -λειτουργική ανεξαρτησία και αυτοδιάθεση.

11. Μαρία-Δήμητρα Μισυρλή, Μεταπτυχιακή Φοιτήτρια Εγκληματολογίας στο Πάντειο Πανεπιστήμιο

*«Όλοι σε λένε κατευθείαν άγαλμα, εγώ σε λέω γυναίκα αμέσως.
Όχι γιατί γυναίκα σε παρέδωσε στο μάρμαρο ο γλύπτης
κι υπόσχονται οι γοφοί σου ευγονία αγαλμάτων, καλή σοδειά ακινησίας.
Για τα δεμένα χέρια σου, πού έχεις
όσους πολλούς αιώνες σε γνωρίζω ,σε λέω γυναίκα.
Σε λέω γυναίκα
γιατ’ είσ’ αιχμάλωτη.»...*

διαβάζουμε στην τελευταία στροφή από το ποίημα «Σημείο Αναγνωρίσεως» της Κικής Δημουλά. Στίχοι συγκινητικοί, γλαφυροί, δυνατοί, που συμπυκνώνουν μέσα σε λίγες λέξεις μια σκληρή πραγματικότητα. Αυτή της διαχρονικότητας της γυναικείας αιχμαλωσίας. Γυναίκα-μητέρα, γυναίκα-αδερφή, γυναίκα-κόρη, γυναίκα-φίλη, γυναίκα-σύντροφος, γυναίκα-εργαζόμενη, γυναίκα-πολιτικός, γυναίκα-μετανάστρια... Κι αυτοί είναι λίγοι μόνο από τους πολλούς και ποικίλους ρόλους που αναλαμβάνει. Μια ιστορική αναδρομή καταδεικνύει πόσες δυστυχίες, πόσα βάσανα και δυσκολίες έχει βιώσει το γυναικείο φύλο και πόσους αγώνες έχει δώσει για να κερδίσει την ελευθερία του και να κατοχυρώσει θεμελιώδη δικαιώματα. Κι όμως, ακόμα και σήμερα, τον 21^ο αιώνα, τα δεσμά της αιχμαλωσίας της δεν έχουν λυθεί. Ακόμη κι αν οι γυναίκες έχουν αποκτήσει τα ίδια δικαιώματα με αυτά των αντρών, δεν έχουν κατορθώσει να απαλλαχθούν από το πρότυπο γυναίκας που θέτει η κοινωνία, αυτό της γυναίκας-νοικοκυράς σε συνδυασμό πλέον με της γυναίκας-εργαζόμενης. Μα το χειρότερο είναι πως η γυναίκα εξακολουθεί να υποβιβάζεται από υποκείμενο σε αντικείμενο και να θυματοποιείται. Θύμα πορνογραφίας, θύμα σεξουαλικής βίας, θύμα ενδοοικογενειακής βίας, θύμα trafficking,.. και ο κατάλογος συνεχίζεται προκαλώντας αμηχανία και ερωτηματικά για την ανθρωπότητα. Ερωτηματικά για την εικόνα της σύγχρονης γυναίκας. Ερωτηματικά για το λόγο που ακόμα μιλάμε για παραβίαση δικαιωμάτων και ανισότητα. Ερωτηματικά για τον λόγο που η γυναίκα ακόμα αντιμετωπίζεται ως αντικείμενο. Γυναίκα αιχμάλωτη λοιπόν.. που όμως δεν το βάζει κάτω. Γιατί έχει δώσει και θα δώσει πολλές μάχες για μια κοινωνία πραγματικής ισότητας μεταξύ των δύο φύλων, μια κοινωνία που δεν θα εκμεταλλεύεται τα μέλη της αλλά θα βλέπει το κάθε άτομο ως ξεχωριστή οντότητα άξια σεβασμού και αναγνώρισης. Τότε θα μιλάμε για γυναίκα ελεύθερη.

Παρά τις ιδιαιτερότητες της κάθε προσέγγισης, υπάρχει μια κοινή συνισταμένη όλων και αυτή δεν είναι άλλη από την επισήμανση ότι κάθε δυσμενής διάκριση κατά των γυναικών, αποτελεί πάνω απ' όλα προσβολή των δικαιωμάτων του ανθρώπου!

*Το γεγονός ότι η παγκοσμιοποίηση ανέδειξε τις μεγάλες διαστάσεις της θάναυσης μεταχείρισης γυναικών λόγω του φύλου τους σε πολλές κοινωνίες, έχει δύο εκ διαμέτρου αντίθετες αναγνώσεις: η μία που είναι **αισιόδοξη**, αφορά την προσπάθεια της διεθνούς κοινότητας να σταματήσει κάθε παρόμοια μορφή παραβίασης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων των γυναικών και η άλλη που είναι **απαισιόδοξη**, αφορά τον κίνδυνο αποδοχής τους ως κάτι «μακρινό», «κανονικό» και «συνηθισμένο».*

*Ελπίζω ότι ο πολιτισμός μας που οικοδομήθηκε πάνω στην **αξία του ανθρώπου** και τα **ατομικά και κοινωνικά του δικαιώματα** θα αποδειχθεί ισχυρότερος της αδράνειας και της αδιαφορίας και θα επαληθεύσει τον **οικουμενικό χαρακτήρα των δικαιωμάτων του ανθρώπου** για κάθε άνθρωπο και κάθε ανθρώπινη κοινωνία!*

Καθηγήτρια Χριστίνα Ζαραφωνίτου

Διευθύντρια του Π.Μ.Σ. «Εγκληματολογία»

Πάντειο Πανεπιστήμιο